

Panun rakinoita

"Oma maa mansikka".

Tekee vielä mieleni pitkittää puhetta "kesälöistä" yleensä, mihin alakertani viimeksi päätin. Eräs läheinen toverini, vasta ensimmäisen polven kaupungin kasvatti, sanoi kerran vuosia sitten kävellessämme keväisenä sunnuntaina jossakin Helsingin Herttoniemessä päin, ettei hän voi käsittää, mitä viitsiä on ihmisten taipumuksessa etsiä itselleen pienenpieni maapalanan jostain kaupungin liepeeltä, rakentaa siihen nukketalo, josta käsin hän otsansa hiessä yrittää viljellä muutaman neliömetrin puutarhapalstaansa. Mikäli ei, tämä kaupunkilainen, makaa laiskana "linnassaan".

Olen tuota keskusteluaamme, sillä sellainen siitä luonnollisesti virittyi, monasti ajatellut. Halu hankkia maata, edes pahainen palanen, on meissä varmasti atavistinen ilmiö, niissäkin meistä, jotka jo ovat tottuneet asvaltittukukkaa kasvattamaan. Hyvä maa, leivän antaja, vetää ihmistä puoleensa. Maa, karu-

kin, haflainenkin, pitää kiinni viljelijästään, pitää niin lujasti, että se sellaisesta joukossamme, joka ei Saarijärven Paa von vaivoja tunne, tuntuu suorastaan käsittämättömältä. Ja kuinka moni maalta kaupunkiin siirtynyt on jäänyt aiuksi juurettomaksi, ellei ole kokonaan tuhoutunut vieraassa hedelmättömässä ympäristössä. Kirjallisuudelle on tämä antanut monia aiheita, muistuu nyt lähinnä Maila Taivio mieleen.

Isiltä peritty on varmaan kiintymyksemme maahan ja nähdäkseni hyvinkin ymmärrettävä tuo halu omistaa edes pieni pala omaa maata, jota rajoittavan aitaneliön sisäpuolella saa tehdä kaiken oman päänsä mukaan. Kadehdittavilta eivät silti minusta näytä Herttoniemen tapaiset siirtolapuutarhat, missä on tallopoikaan toisensa vieressä, mutta päähuomio niissä lieneekin viljelyksillä. Ja järkevästi nähdäkseni tekee jokainen, joka hankkii itselleen oman "tilan", mieluummin sellaisen, mihin hän voi vetäytyä mahdollisimman usein arki-

työnsä lomassa. Olen ikuisesti kiitollinen suopealle kohtalolle siitä, että minulla on sellainen elintila ja tiukan paikan tullen olen valmis taiselemaan sen puolesta kuin naarastiikei pentujensa edestä.

Sanonta huvila, joka yleensä on omistettu kaikille kaupunkilaisen kesämökeille, koosta ja näöstä riippumatta, on kyllä oikeastaan harhaanjohtaja, siksi, että huvila käsitteeseen liittyy käsite ylellisestä elämästä, jota — valitettavastiko — vain kovin pieni osa näistä "tilanomistajista" pystyy viettämään. Hupisinänsä on siirtyminen kesäkuumasta kaupungista luonnon helmaan. Minusta olisi paljon onnistuneempi nimitys vierasperäinen (ei yksinomaan ruotsalainen) "villa", jota nähdäkseni voisi suositella yhtä hyvin kuin verantaa, jota, yllätyksekseni, suomenkielenprofessori Martti Rapola tuonnoisessa kesämuistelmakirjassaan "Simpukankuori" täyttä päätä käytti. Mutta kielessämme on yksi villakäsite, joten ajatukseni lienee kuolleen syntynyt.

"Pois meni merehen päivä", on runoilija kerran sanonut, joten lopetettakoon tämäkin runoilu tällä erää tähän, koska se meni "poies kullana keränä"!